

Weer opstaan zonder angst

“Alleen wie valt, kan weer opstaan”, zegt een spreekwoord. Een voorbeeld dat tegelijkertijd tederheid en moed uitstraalt, is dat van kinderen in de eerste fasen van hun ontwikkeling. Wat een wilskracht bij hun eerste onzekere stapjes! Iedere keer staan ze weer vastberaden op, tot ze zekerheid krijgen en steeds vaster gaan lopen. Het is de weg van het leven!

Naarmate we ouder worden, wordt het bij uitdagingen en moeilijkheden steeds moeilijker om elke keer weer op te staan. De beproevingen van het leven drukken op ons, de angst om onze zekerheden te verliezen remt ons af, bijvoorbeeld in de ontmoeting met mensen die anders zijn of denken dan wij. Onze wilskracht alleen blijkt niet altijd voldoende, evenmin als het oprechte verlangen om consistent te zijn met onze waarden en keuzes.

Chiara Lubich zegt: "Wie gaat er niet door beproevingen heen? Ze nemen de vorm aan van mislukking, armoede, depressie, twijfel, verleiding [...] Ook de materialistische en individualistische samenleving om ons heen, met oorlogen, geweld, onrechtvaardigheid... is beangstigend." Chiara heeft ons met haar leven dit laten zien: juist in die momenten van duisternis en vermoeidheid is het belangrijk om de kracht te vinden om "opnieuw te beginnen", allereerst in onszelf, met het vertrouwen dat "je nog steeds alles kunt hopen".

Dát is wat Emilia uit Israël doet. Ze werkt als manager bij de overheid, samen met joden, christenen, moslims en druzen. Na 7 oktober 2023 begrijpt ze dat liefde het enige mogelijke antwoord is op die grote pijn en zet ze zich in om iedereen om haar heen lief te hebben, vooral door te luisteren, zodat ze de ander in haar hart kan sluiten. Luisteren met liefde en nederigheid en begrijpen wat de ander te zeggen heeft: of hij nu Arabier of Jood is. Op die manier zijn zij met een groot deel van haar collega's zo open naar elkaar geworden dat zij vrijuit over de situatie kunnen praten. Dit heeft andere collega's moed gegeven om hun angsten en pijn te uiten, waardoor de groep verenigd en de vrede bewaard is gebleven.

Er zijn veel verhalen over gekwetste gemeenschappen die niet opgeven en die elke dag alles met elkaar delen. Daardoor vinden ze de kracht om te geloven dat haat niet het laatste woord kan hebben.

Ook al zullen wij zelf de vruchten van onze inzet misschien niet meer zien, elke keer dat we weer opstaan, dragen we bij aan de vorming van 'nieuwe mensen'. 'Want' - zoals Bonhoeffer kort voor zijn dood vanuit de gevangenis zei - 'Voor wie verantwoordelijk is, is de ultieme vraag niet hoe ik me op heroïsche wijze uit deze situatie red, maar: hoe zal het leven van de komende generatie eruit zien?'.